

LIETUVOS RESPUBLIKOS LYGIŲ GALIMYBIŲ KONTROLIERIUS

SPRENDIMAS

DĖL GALIMOS DISKRIMINACIJOS NEGALIOS PAGRINDU TEIKIANT ORO UOSTŲ PASLAUGAS TYRIMO

2018 m. balandžio 24 d. Nr. (18)SN-23)SP-44

Vilnius

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyboje (toliau – Tarnyba) 2018 m. sausio 24 d. gautas pareiškėjos I. P. (toliau – Pareiškėja) skundas dėl neįgalių asmenų teisių galimo pažeidimo oro uostams teikiant keleivių pervežimo paslaugas. Pareiškėja nurodė, jog Kauno ir Palangos oro uostai, teikdami paslaugas, galimai pažeidžia asmenų su negalia teises, kadangi neturi šių asmenų poreikiams pritaikytos įrangos. Asmenys su negalia vežami per oro uosto teritoriją vežimėliuose, o po to, pasodinti ant kėdutės, užnešami laiptais arba keliami laiptiniu keltuvu, kuris neskirtas lėktuvams. Asmenys su negalia jaučiasi įžeisti, kai taip išryškinamas jų neįgalumas.

Lygių galimybių kontrolierė Agneta Skardžiuvienė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 30 straipsnio 2 dalimi, 2018 m. vasario 2 d. raštu Nr. (18)SN-23)S-96 kreipėsi į VĮ Lietuvos oro uostų Kauno bei Palangos filialų (toliau kartu vadinami Oro uostai) administraciją, prašydama Oro uostus patvirtinti Pareiškėjos skunde nurodytas aplinkybes dėl oro uostų priemonių nepritaikymo asmenims su judėjimo negalia; prašyta paaiškinti, kokie konkretūs mechanizmai, patalpos, įranga yra nepritaikyti asmenų, turinčių negalią, poreikiams; kaip, kokiomis priemonėmis oro uostuose yra užtikrinamos asmenų su negalia pervežimo paslaugos; kokia asmenų su judėjimo negalia aptarnavimo (pervežimo) oro uoste tvarka; kokiais teisės aktais ši tvarka nustatyta.

Lygių galimybių kontrolierė

n u s t a t ė:

2018 m. vasario 9 d. Tarnyboje gautas VĮ Lietuvos oro uostų raštas Nr. 4R-112, kuriame nurodoma, jog Oro uostų priemonės yra pritaikytos asmenims su judėjimo negalia. Vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1107/2006 „Dėl neįgaliųjų asmenų ir ribotos judėsenos asmenų teisių keliant oru“ (toliau – Reglamentas), visuose Lietuvos oro uostuose neįgaliųjų ir ribotos judėsenos asmenų aptarnavimas organizuojamas taip, kad minėti keleiviai turėtų panašias galimybes keliauti oro transportu kaip ir kiti piliečiai. Teigiama, kad Oro uostų infrastruktūra yra pritaikyta neįgaliųjų ir ribotos judėsenos keleivių poreikiams – automobilių stovėjimo vietos, pagalbos neįgaliesiems iškvietimo taškai yra įrengti arčiausiai terminalų, Oro uostų terminaluose esantys tualetai, keltuvai-liftai yra pritaikyti neįgaliųjų asmenų poreikiams. Oro uostuose yra naudojamas specialus ženklavimas, pritaikytas asmenims su regos negalia. Rašte teigiama, jog, siekiant užtikrinti asmenų su negalia pervežimo paslaugas Lietuvos oro uostuose, yra vadovaujama kiekviename oro uoste patvirtintais aptarnavimo kokybės standartais. Šie standartai bei išsami informacija apie pagalbos teikimą neįgaliesiems yra viešai skelbiami kiekvieno oro uosto interneto svetainėje. Vadovaujantis Oro uostų vadovų patvirtintais pagalbos kokybės standartais, Reglamento nuostatomis, Europos civilinės aviacijos konferencijos (ECAC) 30 Dokumento 1 dalies 5 skyriumi ir jo priedais, neįgaliesiems bei riboto judumo asmenims pagalba teikiama neatlygintinai. Asmenims su negalia aptarnauti naudojama speciali ranga įkelti / iškelti iš orlaivio. Šiuo metu Palangos oro uoste, asmeniui, turinčiam judėjimo negalią pageidaujant, pasiūlomi ir naudojami šeši skirtingų dydžių neįgaliųjų vežimėliai. Asmenys su negalia iki pat orlaivio gali būti vežami ir jų asmeniniais vežimėliais. Palangos oro uostas yra mažas, atstumas nuo terminalo iki orlaivio sudaro 40–90 metrų, todėl orlaivį visi keleiviai pasiekia pėsčiomis. Asmenys su judėjimo negalia bei ribotos judėsenos asmenys vežami nuosavu arba oro uostui priklausančiu vežimėliu, lydimi aptarnavimo kokybės standartuose aprašytam palydinčiųjų ir apmokytų specialistų kiekiui, nustatytam atsižvelgus į keleivio negalios pobūdį. Į orlaivį ir iš jo Palangos ir Kauno oro uostuose asmenys su judėjimo negalia keliami naudojant specialias kėdutes. Palangos oro uoste naudojama S-MAX *Stairclimber* D161 (*Aviation version*) įranga. Kauno oro uoste naudojama analogiška, tačiau senesnio modelio kėdutė. Minėta įranga yra specialiai skirta ir pritaikyta kėlimui į orlaivį, o įrangą naudojantys darbuotojai yra apmokyti, kaip teisingai ja naudotis. Per visą šios įrangos naudojimo laikotarpį Oro uostai nėra gavę keleivių nusiskundimų dėl šios įrangos, taip pat nėra užfiksuota jokių incidentų dėl nesaugaus keleivių kėlimo. Asmenis su negalia bei ribotos judėsenos

asmenis laipinant į orlaivį / iš jo, Oro uostų darbuotojai vadovaujasi Oro uostų patvirtintais aptarnavimo kokybės standartais bei pirmiau minėtų teisės aktų rekomendacijomis, pagal kurias negalieji bei ribotos judėsenos asmenys į orlaivį įlaipinami pirmieji, o išlaipinami paskutiniai, siekiant apsaugoti šių keleivių privatumą ir nesuteikti jiems diskomforto. Oro uostų administracija teigia suprantanti, jog šiuo metu naudojama įranga nėra pati moderniausia, todėl jau artimiausiu metu Kauno oro uoste asmenų su negalia bei ribotos judėsenos aptarnavimo paslaugas su atnaujinta įranga pradės teikti viešojo pirkimo konkursą dėl asmenų su negalia bei ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo laimėjusi UAB „Litcargus“. Palangos oro uoste turimą įrangą irgi planuojama atnaujinti šiais metais.

Rašte teigiama, kad neįgaliems asmenims teikiamos pagalbos pobūdis, paslaugų užsakymo ir aptarnavimo tvarka, atvykimo į oro uostus galimybės išsamiai paaiškinamos ir skelbiamos viešai Oro uostų interneto svetainėse. Apie pagalbos poreikį neįgaliems asmenims oro uoste galima pranešti iš anksto, kreipiantis į skrydį vykdančią oro linijų bendrovę, kelionės organizatorių arba atitinkamą oro uostą, taip pat be išankstinio pranešimo, jau atvykus į oro uostą – šiam tikslui Oro uostų automobilių stovėjimo aikštelėse bei terminaluose arba jų priegose yra įrengti pagalbos iškvietimo taškai. Tiksliai pagalbos iškvietimų buvimo vieta skelbiama kiekvieno oro uosto interneto svetainėje. Asmenims su negalia bei ribotos judėsenos asmenims pagalbą teikiantys darbuotojai pasitinka keleivį, priima jo bagažą ir pasirūpina išvykimo procedūromis – bagažo registravimu, patikros procedūromis bei judėjimu terminale ir įlaipinimu į orlaivį (atitinkamai atvykusiems keleiviams pagalba teikiama nuo pasitikimo orlaivyje iki išvykimo vietos iš oro uosto pasirinktu transportu). VĮ Lietuvos oro uostai yra sudariusi susitarimus su antžeminių paslaugų teikimo įmonėmis dėl neįgaliųjų bei ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo. Neįgaliųjų bei ribotos judėsenos asmenų aptarnavimas Oro uostuose yra organizuojamas ir vykdomas remiantis Reglamento, ECAC 30 Dokumento nuostatomis, 2013 m. liepos 23 d. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymu Nr. 3-403 patvirtintomis specialiujų poreikių turinčių žmonių susisiekimo gerinimo Lietuvos Respublikoje gerosios praktikos vadovo rekomendacijomis. Įrengiant oro uostų patalpas bei pritaikant jas neįgaliųjų bei ribotos judėsenos asmenų poreikiams, vadovaujamosi Lietuvos Respublikos teisės aktais, nustatančiais reikalavimus tokių patalpų įrengimui.

Rašte nurodoma, kad diskriminavimo draudimo principai ir pareiga užtikrinti lygias galimybes yra vieni esminių VĮ Lietuvos oro uostų politikoje. Įmonės strateginiame veiklos plane 2018–2021 metams yra įtvirtintas socialinės atsakomybės tikslas. VĮ Lietuvos oro uostai lygių

galimybių principą užtikrina, įgyvendindama ne tik privalomas, bet ir savanoriškas iniciatyvas. Pavyzdžiui, rūpinasi neįgaliųjų bei ribotos judėsenos asmenų atvykimu į oro uostus. Vilniaus ir Kauno oro uostai bendradarbiauja su Maltos pagalbos ordino tarnyba, kurios savanoriai specialia transporto priemone gali atvežti neįgaliuosius iki pat keleivių išvykimo terminalo. Judėjimo negalią turinčių žmonių keliones į Vilniaus ir Kauno oro uostus užtikrina ir Socialinis taksi, kurio asmeniniai vairuotojai ne tik nuveža keleivį į reikiamą vietą, bet ir suteikia pagalbą išeinant iš namų, nunešant daiktus ar pagelbsti kitais atvejais. Palangos oro uostas bendradarbiauja su VšĮ Socialinių paslaugų informacijos centru, teikiančiu transportavimo ir palydos paslaugas neįgaliesiems bei gulintiems / sėdintiems ligoniams. VI Lietuvos oro uostai turi atskirą Keleivių patirties valdymo skyrių, kurio viena iš funkcijų yra vykdyti nuolatinę neįgaliųjų ir ribotos judėsenos asmenų aptarnavimo paslaugos kokybės kontrolę bei nuomonių tyrimus – šio skyriaus darbuotojai atsako į keleivių pateiktus skundus bei kartą per metus ima interviu iš keliaujančių neįgaliųjų bei ribotos judėsenos asmenų. 2017 m. apklausos duomenimis, 94 procentai tiesioginio interviu apklausoje dalyvavusių Lietuvos oro uostų keleivių liko patenkinti aptarnavimo paslaugos teikimu neįgaliesiems bei ribotos judėsenos asmenims. Įmonė didelį dėmesį skiria nuolatiniam personalo mokymams apie negalią, nediskriminuojantį aptarnavimą bei tinkamai suteiktą pagalbą, atliekant oro uoste būtinas procedūras.

Lygių galimybių kontrolierė

k o n s t a t u o j a:

Skundo tyrimo metu buvo vertinama, ar Oro uostuose, teikiant keleivių, turinčių judėjimo negalią, patekimo į orlaivius paslaugas, nebuvo pažeistos Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos, pagal kurias, įgyvendindamas lygias galimybes, prekių pardavėjas, gamintojas ar paslaugų teikėjas, nepaisydamas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos, privalo visiems vartotojams sudaryti vienodas sąlygas gauti tokius pačius gaminius, prekes ir paslaugas, įskaitant aprūpinimą būstu, ir taikyti vienodas apmokėjimo sąlygas ir garantijas už tokius pačius ir vienodos vertės gaminius, prekes ir paslaugas.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pamatinis asmenų lygybės principas. Konstitucijos 29 straipsnyje skelbiama, jog įstatymui, teismui ir kitoms valstybės institucijoms ar

pareigūnams visi asmenys lygūs; žmogaus teisių negalima varžyti ir teikti jam privilegijų dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Aiškindamas Konstitucijos 29 straipsnio nuostatas, Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas, kurio turi būti laikomasi ir leidžiant įstatymus, ir juos taikant, ir vykdant teisingumą, įpareigoja vienodus faktus teisiškai vertinti vienodai ir draudžia iš esmės tokius pat faktus savavališkai vertinti skirtingai, kad konstitucinis visų asmenų lygybės principas reiškia žmogaus prigimtine teisę būti traktuojamam vienodai su kitais, įtvirtina formalią visų asmenų lygybę, taip pat kad asmenys negali būti diskriminuojami arba kad jiems negali būti teikiama privilegijų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas). Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime taip pat konstatavo, kad konstitucinis asmenų lygybės principas nepaneigia pačios galimybės skirtingai traktuoti žmones atsižvelgiant į jų statusą ar padėtį (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarimas).

Jungtinių Tautų bei Europos Sąjungos, taip pat nacionaliniuose teisės aktuose pateiktas diskriminacijos apibrėžimas – tai reiškia teisių sumažinimą, suvaržymą ar atėmimą tam tikrai kategorijai žmonių dėl kokių nors asmens požymių. Diskriminacija suvokiama kaip asmenų lygybės principo pažeidimas, kai asmeniui ar asmenų grupei yra sukuriamos mažiau palankios sąlygos, taikomi skirtumai, išimtys, apribojimai ar teikiamas pranašumas, lyginant su kitais asmenimis, esančiais toje pačioje ar tokioje pačioje situacijoje. Remiantis Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 9 dalimi, tiesioginė diskriminacija – elgesys su asmeniu, kai lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu jam taikomos mažiau palankios sąlygos, negu panašiomis aplinkybėmis yra, buvo ar būtų taikomos kitam asmeniui. Pagal Lygių galimybių įstatymo 2 straipsnio 5 dalies nuostatas, netiesioginė diskriminacija apibūdinama kaip veikimas ar neveikimas, teisės norma ar vertinimo kriterijus, akivaizdžiai neutrali sąlyga ar praktika, kurie formaliai yra vienodi, bet juos įgyvendinant ar pritaikant atsiranda ar gali atsirasti faktinis naudojimosi teisėmis apribojimas arba privilegijų, pirmenybės ar pranašumo teikimas lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, nebent šį veikimą ar neveikimą, teisės normą ar vertinimo kriterijų, sąlygą ar praktiką pateisina teisėtas tikslas, o šio tikslo siekiama tinkamomis ir būtinomis priemonėmis.

Pagal Lygių galimybių įstatyme įtvirtintą diskriminacijos sąvoką, tiriant diskriminacijos fakto buvimą ar nebuvimą siekiama nustatyti, ar tam tikras elgesys, teisės norma, praktika galėtų

tam tikrą asmenį dėl tam tikro asmens tapatybės požymio, aptariamam atveju – dėl negalios, priversti atsidurti mažiau palankioje padėtyje nei kitas asmuo, neturintis šio požymio.

Lygių galimybių įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinta įrodinėjimo pareigos paskirstymo tvarka nagrinėjant lygių galimybių principo pažeidimo atvejus, t. y., teismuose ar kitose kompetentingose institucijose nagrinėjant fizinių, juridinių asmenų, kitų organizacijų ir jų padalinių skundus, pareiškimus, prašymus, pranešimus ar ieškinius dėl diskriminacijos lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu, pareiškėjui nurodžius aplinkybes, leidžiančias daryti prielaidą dėl tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos buvimo, preziumuojama, kad tiesioginės ar netiesioginės diskriminacijos, priekabiavimo ar nurodymo diskriminuoti faktas buvo. Skundžiamas asmuo turi įrodyti, kad lygių galimybių principas nebuvo pažeistas.

Keleivių, turinčių judėjimo negalią, bei ribotos judėsenos asmenų vežimo oro transportu sąlygos apibrėžiamos Reglamento nuostatomis. Reglamento Preambulės 4 punkte nustatyta, kad neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims būtų sudarytos panašios galimybės keliauti oro transportu kaip ir kitiems piliečiams, ypatingiems jų poreikiams tenkinti oro uostuose bei orlaiviuose jiems turėtų būti teikiama pagalba įdarbinant reikalingą personalą ir įrengiant reikiamą įrangą. Socialinės įtraukties sumetimais atitinkami asmenys šią pagalbą turėtų gauti be papildomo mokesčio. Oro uostus valdančios įstaigos gali pačios teikti pagalbą neįgaliems asmenims ir ribotos judėsenos asmenims. Taip pat, atsižvelgiant į tam tikrų kelionių organizatorių ir oro vežėjų teigiamą vaidmenį praeityje, valdančios įstaigos, laikydamosi atitinkamų Bendrijos teisės normų, įskaitant viešųjų pirkimų srityje, gali sudaryti sutartis su trečiosiomis šalimis dėl šios pagalbos teikimo. Pagalba turėtų būti finansuojama taip, kad našta būtų tolygiai paskirstyta visiems oro uostu besinaudojantiems keleiviams ir neatsirastų skatinimo nevežti neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų (Preambulės 7, 8 punktai). Oro uostus valdančios įstaigos, sprendamos dėl naujų oro uostų arba terminalų projektų arba iš esmės juos atnaujinamos, turėtų, kai įmanoma, atsižvelgti į neįgalių asmenų ir ribotos judėsenos asmenų poreikius. Į tokius poreikius, kai įmanoma, taip pat turėtų atsižvelgti oro vežėjai sprendami dėl naujų ir atnaujinamų orlaivių projektų (Preambulės 11 punktas). Reglamento I priede išvardintos pagalbos neįgaliems ar ribotos judėsenos asmenims, už kurias yra atsakingos oro uostus valdančios įstaigos. Oro uostus valdančios įstaigos privalo sudaryti sąlygas: pranešti apie savo atvykimą į oro uostą ir paprašyti pagalbos nustatytose vietose terminalo pastatų viduje ir išorėje, iš paskirtosios atvykimo vietos nuvykti į registracijos vietą, užsiregistruoti

ir užregistruoti bagažą, iš registracijos vietos nuvykti į orlaivį atliekant emigracijos, muitinės ir saugumo procedūras, įsėsti į orlaivį naudojantis atitinkamai kėlimo įrenginiais, vežimėliais ar kita reikiama pagalba, nuo orlaivio durų patekti į savo vietas, atiduoti ir atsiimti savo bagažą orlaiviuose, iš savo vietų patekti prie orlaivio durų, išlipti iš orlaivio naudojantis atitinkamai kėlimo įrenginiais, vežimėliais ar kita reikalinga pagalba, iš orlaivio nuvykti į bagažo salę ir atsiimti bagažą atliekant imigracijos ir muitinių procedūras, iš bagažo salės nuvykti į paskirtąją vietą, vykstant tranzitu pasiekti jungiamuosius skrydžius naudojantis pagalba oro uosto infrastruktūros skrydžių dalyje ir oro uosto infrastruktūros antžeminėje dalyje, ir prireikus – terminaluose arba tarp terminalų, prireikus, patekti į tualetą.

ECAC 30 Dokumento 5 skyriaus bei jo priedų nuostatos įpareigoja Reglamento I priede įvardintas paslaugas Oro uostus valdančias įstaigas teikti neatlygintinai. Remiantis Reglamento bei ECAC 30 Dokumento nuostatomis, Kauno bei Palangos oro uostai, keleivių, turinčių judėjimo negalią, bei ribotos judėsenos keleivių vežimo bei aptarnavimo oro uostuose paslaugas teikia vadovaudamiesi Oro uostų vadovų patvirtintais pagalbos kokybės standartais. Minėti standartai atitinka ECAC 30 Dokumento 5 skyriuje bei jo prieduose reglamentuojamus aptarnavimo kokybės standartus, konkrečiai, priklausomai nuo asmens negalios pobūdžio bei sunkumo, yra įtvirtinami atitinkami aptarnavimo kokybės kriterijai, taip pat pagalbos suteikimo pobūdis. ECAC 30 Dokumento 5.9.7 punktas įpareigoja keleivių vežimo paslaugas teikiančius subjektus suteikti asmenims, turintiems judėjimo negalią, bei ribotos judėsenos asmenims įlaipinimo į orlaivį paslaugą, naudojantis atitinkamai kėlimo įrenginiais, vežimėliais ar kita reikiama pagalba, nuo orlaivio durų patekti į savo vietas.

VĮ Kauno aerouosto direktoriaus 2008 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. V-157 patvirtintuose Pagalbos kokybės standartuose nustatyta, jog asmenys, turintys judėjimo negalią, kai keleivis negali eiti ar stovėti, palydimas iki arba nuo vietos orlaivyje (WCHC), jis turi būti palydimas vieno arba dviejų asistentų nuo atvykimo vietos iki orlaivio ir įlaipinamas į jį arba išlaipinamas iš orlaivio ir palydimas iki išvykimo vietos. Keleiviui suteikiama kėdė su ratukais, specialūs vežimėliai įkėlimui į lėktuvą ir judėjimui tarp eilių. Kai keleivis turi sunkumų eiti ir negali lipti laiptais (WCHS), jis turi būti palydimas bent vieno asistento nuo atvykimo vietos iki orlaivio ir nuo orlaivio iki išvykimo vietos. Jei orlaivis stovi nuošaliai nuo terminalo arba jei nėra galimybės panaudoti įsodinimo tilto, keleiviui įlaipinti į orlaivį ir išlaipinti iš jo naudojamas specialus kėliklis. Keleiviui suteikiama kėdė su ratukais nuo atvykimo vietos iki orlaivio arba atitinkamai nuo orlaivio iki išvykimo vietos. Kai keleivis negali eiti ilgų atstumų (WCHR), jis turi būti lydimas bent vieno asistento. Prireikus

pervežamas kėde su ratukais nuo atvykimo vietos iki orlaivio arba atitinkamai nuo orlaivio iki išvykimo vietos.

VĮ Lietuvos oro uostų Palangos filialo direktoriaus 2017 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 13R-35 patvirtintame Pagalbos kokybės standarte nustatyta, kad, kai keleivis negali eiti ar stovėti (WCHC), jis turi būti palydimas dviejų asistentų nuo atvykimo vietos iki sėdėjimo vietos orlaivyje ir nuo sėdėjimo vietos orlaivyje iki pasitinkančio asmens. Keleiviui suteikiama kėdė su ratukais nuo nurodytos atvykimo vietos iki orlaivio arba atitinkamai nuo orlaivio iki pasitinkančio asmens. Kai keleivis turi sunkumų eiti ir negali lipti laiptais (WCHS), jis turi būti palydimas bent vieno asistento nuo atvykimo vietos iki sėdėjimo vietos orlaivyje ir nuo sėdėjimo vietos orlaivyje iki pasitinkančio asmens. Keleiviui suteikiama kėdė su ratukais nuo atvykimo vietos iki orlaivio arba atitinkamai nuo orlaivio iki pasitinkančio asmens. Kai keleivis negali eiti ilgų atstumų (WCHR), jis turi būti lydimas bent vieno asistento. Prireikus pervežamas kėde su ratukais nuo atvykimo vietos iki orlaivio arba atitinkamai nuo orlaivio iki pasitinkančio asmens.

Tiek ECAC 30 Dokumento 5 skyriuje, tiek Oro uostų pagalbos kokybės standartuose yra įtvirtinta nuostata, jog neįgalieji arba ribotos judėsenos keleiviai įlaipinami į orlaivį pirmenybės tvarka. Iš orlaivio šie neįgalieji arba ribotos judėsenos asmenys išlaipinami kitiems keleiviams palikus saloną. Išimtyms galimos, jei apie neįgalų arba ribotos judėsenos asmenį buvo pranešta pavėluotai arba to pageidaujant orlaivio įgulai.

Kaip nustatyta iš Oro uostų pateiktos informacijos, keleiviai, turintys judėjimo negalią, arba ribotos judėsenos asmenys Palangos bei Kauno oro uostų teritorijose juda savo arba jiems Oro uosto suteikiamu neįgaliųjų vežimėliu, lydimi pagalbos kokybės standartuose nustatyto apmokytų Oro uostų darbuotojų skaičiaus. Į orlaivį keliami naudojant specialias kėdutes. Kaip nustatyta iš Oro uosto pateikto rašytinio paaiškinimo, minėta įranga yra specialiai pagaminta ir pritaikyta neįgaliųjų bei ribotos judėsenos asmenų poreikiams, t. y., kėlimui į orlaivį.

Atkreiptinas dėmesys, jog tiek Reglamento, tiek ECAC 30 Dokumento 5 skyriaus nuostatos neįpareigoja Oro uostų naudoti tam tikrą specifinę įrangą arba priemonių rūšį. Pagal Reglamento I priedo nuostatas, Oro uostai yra įpareigoti naudoti specialiai tam pritaikytą įlaipinimo į orlaivį įrangą. Kaip sužinota iš Oro uostų pateiktos rašytinės informacijos, tiek judėjimui Oro uostų teritorijoje, tiek įkėlimui į orlaivį Oro uostai naudoja specialiai pritaikytą įrangą (atitinkamai vežimėlius bei kėdutes). Iš Oro uostų pateiktos informacijos nustatyta, jog Oro uostuose planuojamos struktūrinės pertvarkos, kurių metu bus tobulinama įkėlimo į orlaivius įranga, kuri bus patogesnė keleiviams su judėjimo negalia bei ribotos judėsenos keleiviams.

Pažymėtina, jog tyrimo metu nenustatyta duomenų apie tai, kad Oro uostuose asmenims su negalia neužtikrinamos pervežimo arba patekimo į orlaivius paslaugos. Kaip nustatyta iš aptarto teisinio reglamentavimo nuostatų, Oro uostų paaiškinimo, Oro uostuose teikiamos keleivių, turinčių judėjimo negalią, bei ribotos judėsenos keleivių vežimo, patekimo į orlaivius paslaugos atitinka Reglamento bei ECAC 30 Dokumento 5 skyriaus standartus.

Atkreiptinas dėmesys, jog tyrimo metu konsultuotasi su Lietuvos žmonių su negalia sąjungos atstovais, jiems teikta informacija apie Oro uostų pateiktus atsakymus dėl asmenų, turinčių judėjimo negalią, patekimo į orlaivius paslaugų teikimo. Pažymėtina, jog minėtos organizacijos atstovai galimų asmenų, turinčių judėjimo negalią, teisių pažeidimų dėl minėtų Oro uostų paslaugų teikimo neįžvelgė, tuo pačiu pritardami poreikiui modernizuoti specialią Oro uostų techniką, skirtą teikti pagalbą asmenims, turintiems judėjimo negalią.

Atsižvelgiant į nustatytas aplinkybes, nėra pagrindo konstatuoti, jog Oro uostai, teikdami keleivių, turinčių judėjimo negalią, patekimo į orlaivius paslaugas, pažeidė Lygių galimybių įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, bei vadovaudamasi Lygių galimybių įstatymo 16 straipsniu, 17 straipsniu, 29 straipsnio 2 dalies 5 punktu,

Lygių galimybių kontrolierė

n u s p r e n d ž i a:

1. Pripažinti skundą nepagrįstu, nepasitvirtinus jame nurodytiems pažeidimams.
2. Su sprendimu supažindinti Pareiškėją, Oro uostų vadovus.

Sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius) arba apygardos administraciniam teismui.

Lygių galimybių kontrolierė

Agneta Skardžiuvienė